

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 180 K
mesečno 15
za zased. ozemlje 300
za inozemstvo . . . 40

Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . . . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.
Upravništvo:
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 38.

Račun kr. poš. ček. urada
št. 11.812

Ljubljana, 6. novembra.

Na drugem mestu objavljamo glavno vsebino izjave, s katero gospoda dr. Rybář in dr. Gregorin odlogata kandidaturi, prvi v narodno-socialni stranki, drugi pa v JDS. Gospoča utemeljujeta svoj korak s tem, da nočeta biti povlečena v medstrankarski boj, ker bi to škodovalo interesom neodrešene domovine, katerim predvsem naj bi bila služila njihova izvolitev. Zato sta se podvrkla primorskemu Narodnemu svetu, ki ju je pozval, da odstopita od kandidatur.

Priznavamo, da je odložitev kandidatur najraziskavejša likvidacija stanja, ki je nastalo ne po krivdi JDS. Demokratska stranka je upoštevajoč izraženo željo „Jadranskega zbora“ in v polni meri uvažujoč interese neodrešene domovine ponu dila, čim so se njeni zaupniki sestali kandidaturu najodličnejšemu naprednemu primorskemu politiku dr. Gregorinu. Da se izogne vsakemu očitku izrabljanja imena in položaja svojega primorskega kandidata je dala dr. Gregorina na sicer sigurno toda ne eksponirano mesto prvega kvalificiranega kandidata na Štajerskem. Postopanje JDS je bilo tako korektno in lojalno, da se je dr. Gregorin brez pomislekov odločil za sprejem kandidature ter omogočil JDS izpolnitev zahteve, stavljen je od strani poklicanih zastopnikov naših beguncev.

Dr. Rybář se je dal od narodno-socialne stranke postaviti za nositelja liste na Štajerskem in za prvega kvalificiranega kandidata na Kranjskem. Ze iz te dvojne kandidature je bilo jasno videti, da tu ne gre v prvi vrsti za interese v zmislu zahteve Jadranskega zbora, temveč predvsem za strankarsko špekulacijo. Prvi nastop dr. Rybářa je to sodbo v polni meri potrdil: dr. Rybář je proglasil NSS kot edino zastopnico interesov neodrešene domovine.

S tem je bila situacija razčiščena. Dr. Rybář se je sam proglasil za strogo strankarskega kandidata, privolil je, da se pod firmo begunskih interesov vodi agitacija za frakcijo, ki dosedaj še ni imela prilike pokazati, kaj zna in kaj premore za neodrešeno domovino. Posledice so sledile z logično nužnostjo. Rybářeva kandidatura je bila *pronesirano strankarska kandidatura* in torej podvržena strankarski kritiki. JDS se je te pravice napram nositelju narodno-socialne liste poslužila z največjo zvestostjo, toda molčati ni smela k poskusu, da se zlorabi vsenarodno vprašanje neodrešene domovine kot sredstvo za priboritev mandata narodno-socialni stranki samo radi tega, ker bi ta stranka brez zlorabe beguncev ostala tudi brez mandata Morano priznati, da je dr. Rybář pravčasno uvidel pogršen. svojega koraka; žal da ni imel poguma to odkrito priznati in izvesti konsekvence. Zato je v dobrem razumevanju položaja interveniral primorski Narodni svet. Pri konferenci, ki se je vršila na njegovo povabilo, je NSS poskušala s trikem, da je pripravljena kandidirati dr. Rybářa „ne kot strankarja, nego le kot zastopnika beguncev, ki ne bi nosil nikake odgovornosti za delo in program NSS“. Predlagala je nadalje, da naj demokratski ustavijski kritiki *nositelja nene liste*, za kar pa ona ne bo napadala — dr. Gregorin. JDS na to sveda ni mogla pristati. Pri današnjem volilnem sistemu je vsak glas za enega kandidata tudi glas za stranko in naravnost volilna spletnja je, če se za nositelja strankarske liste lovijo glasovi pod nestrankarsko firmo.

Uvidnosti voditeljev NSS odgovarja predlogu, da naj JDS pusti nosilca liste NSS pri miru, narodno-socialni stranki pa bodi dovoljeno nadaljevanje njenih b'atnih metod proti kandidatom JDS izvenzemski — dr. Gregorin.

Dobro je, da se je mogel pogršiti korak dr. Rybářa pravčasno popraviti. Temboj pa obžalujemo, da se je moral v to svrhu žrtvovati

dr. Gregorin, ki bi bil po svoji celi preteklosti, po svoji v najtežjih časih preizkušeni neomajnosti, po svoji absolutni lojalnosti najprimernejši zastopnik neodrešene domovine. JDS bo poskrbela, da dobi dr. Gregorin naslednika, ki bo nudil garancijo za energično in vztrajno zastopanje interesov neodrešene domovine. Da je bilo in je baš pri JDS največje razumevanje za interese našega neodrešene naroda, o tem ne bomo diskutirali niti z NSS niti s kako drugo stranko, to vedo tisti, ki vodijo brigo za naše okupirane kraje najboljše, to vé tudi gospod Rybář sam.

Dr. Rybář in dr. Gregorin sta odložila kandidaturu.

Gospoda dr. Rybář in dr. Gregorin objavljata izjavo, v kateri najprvo konstatirata, da sta bila postavljena za kandidata v smislu zahteve zastopnikov beguncev ter nadaljujeta:

Za vsa kmalu zapazila, da okolnost, da sva obadva postavljena za kandidata v istem volilnem okrožju (v resnici je bil postavljen dr. Rybář v obeh okrožjih Op. ur.), omogočuje igravanje ene osebe proti drugi, kakor se je to tudi res zgodilo. Spoznala sva sedaj, da sva, četudi proti svoji volji, povlečena v ljut strankarski boj, v katerem se bosta prav gotovo napadali najini osebi v dosega strankarskih uspehov. Uvidela sva tudi, da mora ta boj v svojem nadaljnjem razvoju, zopet proti naši volji, dovesti tudi med nama do osebnih konfliktov in predvsem do kompromitiranja primorskih interesov. Na to nevarnost so naju takoj opozorili tudi številni rojaki-begunci, ki so posebno še poudarjali, da bi na ta način udeležba primorskih rojakov na volitvah povzročila razdor med samimi našimi rojaki. V želji, da se to prepreči, pozvali so nekateri naši rojaki zastopnike obeh strank in „Narodnega sveta“ na pogovor, ki pa ni imel zaželjenega uspeha. Predstavnik JDS je namreč drugič dan tajniku „Narodnega sveta“ sporočil, da si načelstvo njegove stranke pridržuje popolno svobodo za vsako kritiko, ker smatra kandidaturu dr. Rybářa za bojno kandidaturu, naperjeno v prvi vrsti proti JDS in da ga smatra duševnim šefom NSS in vsled tega odgovornim za vse postopanje te stranke v česopisni borbi in na zborovanjih. V očigled te izjave je bilo nama jasno, da se bo časopisna polemika nadaljevala in volilna borba vodila na isti način kakor sta že začeli in da se obistinijo vse za našo stvar škodljive posledice, katerih se bojimo mi in vsi naši rojaki begunci. Od merodajne strani iz zasedenega ozemlja se je nama izjavilo, da je že vest o najinih naspotujočih se kandidaturah vzbudila v zasedenem ozemlju najresnejše pomisleke in da bi povlačenje najinih oseb v strankarske boje v Jugoslaviji ki jih treba smatrati glavnim vzrokom neveseljenih razmer v tej državi in vsled tega tudi dosedanjih in predstoječih uspehov moralo na neodrešene brate delovati naravnost porazno. Naposled sva predložila vprašanje najinih kandidatur „Narodnemu svetu za nesovobodno domovino“, poklicanemu zastopniku beguncev brez razlike strank, da nama da potrebne direktive. Po vsestranskem pretresovanju položaja je „Narodni svet“ uvažuje gornavedeno, pozval, da odstopiva od kandidatur, kateremu sklepu sva se podvrkla, obvestivši o najinem odstopu načelstvo prizadetih strank.

V Ljubljani dne 4. novembra 1920

Dr. Gregorin I. x. Dr. Rybář I. x

Moskva, 6. novembra. Frontno poročilo z dne 5. novembra: Rdeča armada je po hudih krvavih bojih vdrla na česarski polotok, ko je osvoila močno utrjene položajke sovražnika. V bojih dne 4. in 5. novembra je ujetih polka razca tera je vplnila 27.000. 4 okonca vlake in 60.000 projektilov.

London, 6. novembra. (Izv.) Ruski novinski znanjini minister Čičerin je postal alibani v vsem protisno notranji pokončni Bezarabije Rumuniji, brez v voljnja ruskega naroda.

Na potu k pogajanju v Italijo.

Ljubljana, 6. novembra.

Nocoj proti 9. so potovali na pogajanja z Italijo skozi Ljubljano z orient-ekspresom delegati naše kraljevine, min. predsednik Vesnić, zunanji minister Trumbić in finančni minister Stojanović. V njihovem spremstvu sta se nahajala načelnika tajnikov in tajnik beograjskega italijanskega poslaništva.

Na kolodvoru so delegate pozdravili dež. predsednik Brejc, predstavniki vseh slovenskih strank (JDS je zastopal min. n. r. dr. Kramer) in neodrešene naroda (dr. Gregorin, dr. Pošćit, dr. Fornazarić, dr. Krm-potić). V salonu načelnika glavnega kolodvora so člani deputacije iznesli ministrom želje in zahteve slovenskega dela našega naroda. Govorili so dr. Brejc, dr. Kramer, Smodej, doktor Gregorin in dr. Fornazarić. Na izražene zahteve sta obširno odgovarjala ministra Vesnić in Trumbić.

Dr. Kramer je poudaril, da je slovenski del našega naroda uverjen, da odhaja delegacija na pogajanja sicer z največjo pripravljenostjo doseči sporazum, vendar pa z minimalnim programom, preko katerega ne bo stopila niti za korak. Vprašanja kakor so Snežnik, zveza za Reko, goranski kot, gotovo tudi za našo delegacijo ne morejo biti predmet diskusije. V nadaljnjih razgovorih se je osebilo tudi naglašalo, pravo onega dela našega naroda, ki ostane pod Italijo, na zaščito njegovih narodnih pravic, elegacija je po več ko enournem razgovoru nadaljevala svojo pot proti Logatcu, kjer jo čaka italijanski posebni vlak, da jo popelje preko Benetk v Rapallo-Santa Maria Ligure.

Naš urednik je imel priliko razgovarjati se s članom naše delegacije ter ga vprašati o izgledih jadranske konference. Odgovor je bil: „Naša vlada in po njeni nalogi naša delegacija odhaja na pogajanja z iskreno željo, da pride do sporazuma med obema sosednjima državama, ki bo nam in Italiji omogočil mirno in za obe državi koristno sožitje. Mi se trdno nadejamo, da je tudi italijanska vlada prožeta z isto željo in menimo, da se bodo pogajanja vodila v duhu razumevanja delikatnosti vsega spornega problema. Poleg teritorialnih vprašanj se bo na konferenci razpravljala tudi o naših bodočih

međesebojnih gospodarskih odnošajih, katerih ureditev bo za obe državi največjega pomena. V tem oziru sme Italija računati na našo največjo koncilijantnost.“ Na vprašanje, kako dolgo bodo trajala pogajanja, je naš informator odgovoril: „Menim, da se bo že v prvih sestankih pokazalo, je li sporazum mogoč. Čim dobimo za obe strani sprejemljivo bazo, bodo pogajanja gotovo naglo in gladko potekla in se bodo načelne točke sporazuma ugotovile v najkrajšem času. Računati je torej, da pogajanja v ugodnem in neugodnem slučaju ne bodo trajala dolgo.“

Naš poročevalec je informiral delegate o najnovejših inozemskih poročilih, ki trdijo, da se bodo pogajanja vsled dogodkov v Italiji morda zopet zavlekla. Delegati so izrazili prepričanje, da ne bo prišlo do nikake odgoditve konference.

Ministrski predsednik Vesnić je pri slovesu deputaciji slovenskih strank izjavil: „Upam, gospodje, da se v kratkem vidimo oproščeni od velike brige, ki danes leži na vsem našem narodu.“

Beograd, 6. novembra. Ministrski predsednik dr. Vesnić ostane na jadranski konferenci le dva ali tri dni, nakar se vrne v Beograd. Po njegovem odhodu bo vodil pogajanja z naše strani minister zunanjih zadev dr. Trumbić.

Rim, 6. novembra. (Izv.) Agenzia Stefani javlja, da odpotujejo italijanski delegati nocoj v Santa Maria Ligure na pogajanja z Jugoslavijo.

Berlin, 6. novembra. (Izv.) Vossische Zeitung poroča iz Rima. Dogodki v Bologni in Veroni so italijansko-jugoslovanska mirovna pogajanja zopet prekinili ker so izbruhnile na več krajih železničarske stavke. Italijanska delegacija je odgodila svoj odhod na mirovna pogajanja. Položaj se sicer ne smatra za vznemirljiv, značilno pa je, da smatra „Epoca“ odgovitev pogajanj za znamenje nove ureditve položaja. V splošnem je položaj v glavnem mestu mirnejši. Opaža se še vsepovsod utis obletnice „magoslavne“ bitke in se računata, da bo vlada črpala iz tega svojo silo v notranjosti kakor tudi proti Jugoslaviji. Odkritje zalogo orožja v delavskih zbornicah v Veroni in Bologni pa vzbuja pomisleke.

generalna stavka. Slični spopadi se javljajo tudi iz drugih italijanskih mest. Povsod so aranzirani od nacionalistov pod vodstvom aktivno službežnih častnikov. Tudi socialisti so dobro organizirani. V Rimu je bila velika manifestacija v prisotnosti kraljevi. Manifestanti so v očigled pogajanj z Jugoslavijo protestirali proti opustitvi Dalmacije.

Rim, 6. nov. (Izv.) Povodom proslave obletnice bitke ob Piavi je prišlo v Rimu na Piazza Colona do spopadov med futuristi in protidinstičnimi elementi. Voditelj futuristov Carli je izjavil v svojem govoru, da je vsa Italija na strani d'Annunzia in da ne prizna nobenega kralja. D'Annunzio je edini gospodar Italije. Futuristični voditelj Marinetti je imel istočasno protidinstičen nagovor na množico v katerem je izvajal: „Prava revolucija v Italiji se more izvršiti ne samo s puščem kraljevim, ampak tudi z odstranitvijo papeža. To zborovanje je prišlo do hudih spopadov, tekem katerih je L. Marinetti aretiran.

Pariz, 6. novembra. „Petit Parisien“ poroča, da je v Moskvi izbruhnila protirevolucija. Sovjetska vlada jo je krvavo potlačila. V mestu so streljali s kanoni.

M'zdno gibanje zasebnih uslužbencev v Zagrebu.

Zagreb, 6. novembra. Zasebni nastavljeni v Zagrebu zahtevajo izboljšanje svojega gmočnega stanja. Jutri bo javna skupščina nameščencev, na kateri bodo sklepali, da se da delodajalcem kratak končni rok, v katerem naj se razjasni, ali sprejmejo zahteve nameščencev. Ako bo odgovor negativen, bo cev Jugoslavije proglasila ustavitve cev Jugoslavije zahtevala proglasila dela.

Trumbić nositelj štirih list v Dalmaciji.

Split, 6. novembra. Minister za zunanje stvari dr. Trumbić je izjavil volilnim odborom demokratske, pučko težaške stranke in izvenstrankarski skupini, da sprejme ponudene kandidature. Potemtakem bo dr. Trumbić v Dalmaciji nosilec štirih list.

Carška Rusija in jadransko vprašanje.

Split, 6. novembra. Bivši ruski poslanik v Cetinju, Giers, je objavil v listu „Novo Doba“ pismo, ki ga je meseca oktobra 1914 poslal Sazonovu in v katerem je že takrat opozarjal na eventualni italijansko-jugoslovanski spor glede Jadrana. Ze tedaj je predlagal, da mora vsa obala od Trsta do Splita pripasti državi onega naroda, ki tvori tej obali zaledje, Jadran pa da se mora proglasiti za nevtralnno morje s prepovedjo, da države ob njegovih obalah ne smejo niti imeti, niti graditi vojnih luk in trdnjav.

Tedensko poročilo svetovnega trga.

Berlin, 6. novembra. (Izv.) Blagovni trg je bil v preteklem tednu močno pod vplisom padanja marke. Tako je naraslo zlato v gotovini za kg od 44.500 na 46250 mark. Cena za srebro je ostala stara. Kilogram za 490 mark se je zadržal ob lahmem omahovanju do konca tedna. Sirovi cink je narasel od 940 na 965 mark za kilogram. Elektrolitni baker je poskočil od 26128 na 28117 mark. Cene produktnega trga so ostale večji del neizpremenjene. Poskočila je le cena koruze, došla je Jugoslavije, ki je bila dražje plačana, kakor se je pričakovalo. Braziljski nočni riž je poskočil od 9.40 na 9.65 mark za kilogram. Lesna trgovina, ki je že dalj časa počivala, je nekoliko oživela. Povpraševanje je zlasti po boljšem lesu. Deske iz debel se plačujejo po 1000 do 1050 mark za kubični meter, takozvana „Zopfbrötter“ pa po 700 do 750 mark za kubični meter. Tudi za volno je nekoliko več zanimarja. Merinovna se plačuje po 2500 do 3300 mark za q, lažja volna pa po 1600 do 3000 mark.

Hardingov program.

Berlin, 6. novembra. „United Telegraph“ poroča iz Newyorka: Po informacijah iz Washingtona namerava Harding, ko bo spomladi nastopil svoje mesto, sklicati kongres k izrednemu zasedanju in mu predložiti resolucije, da se vzpostavi mirovno stanje med Nemčijo in Avstrijo ter z najinimi državami Obenom bo uvedel direktna pogajanja z zapadno-evropskimi državami zaradi haškega razsodišča in zveze narodov.

Kdo bo grški kralj?

Atene, 6. nov. Neki opozicionalni list, ki je imel na prvi strani sliko razkralja Konstantina, so kupovalci v nekaterih prodajalnicah raztrgali, čem je po drugih prodajalnicah občinstvo bivšega kralja poljubovalo. Prišlo je do manifestacij za Venizelosa, a tudi za bivšega kralja. Pred finančnim ministrom je nastopilo nekaj častnikov, da vzpostavijo red. Manifestantje so jeli streljati z revolverji, pri čemer so bile tri osebe ranjene. Vlada je ukrenila vse potrebno, da se ohrani mir. Prepovedane so vse manifestacije kakor tudi prodajanje slike razkralja Konstantina.

Zro, žro, žro . . .

Susteršičev program se obnavlja. Klerikalci se vračajo k starim parolam svoje stranke, naperjenim proti vsemu, kar je za napredek ljudstva. Najnovejši „Domoljub“ objavlja članek, ki ga ponatiskujemo v celoti — Pod naslovom „Zadosti nam je!“ piše:

Dolgo časa smo molčali iz raznih ozirov. Sedaj ne bomo več.

Stvar je tale. Po Sloveniji so v zadnjih dveh letih nakupili po raznih kotih nabroj šolskih razredov. Višji šolski svet nič ne vpraša, ali je dobiti prostora ali ne, ali more občina v sedanjem času prevzemati nova bremena ali ne: nobena pritožba nič ne pomaga, gospod šolski nadzornik Gangl, zaščitnik množice liberalnega učiteljstva so tako ukazali in — kmet, jeziki za zobmi!

Pa ko bi s temi razredi res kaj dosegli, da bi otroci res kaj profitirali. Ne duha ne sluha o kakšni večji izobrazbi.

Pač pa so posledice te le:

1. V vsako občino se navali velikanska množica skrajno lenega nedelavnega (malo je izjem) liberalnega učiteljstva, ki je k večjemu delavno pri kakšnih sokolskih prireditvah, za dober in reden šolski pouk pa ima to učiteljstvo (z nekaterimi častnimi izjemami) toliko smisla kot laznjivi kljucek za resnico.

2. Velik del tega učiteljstva je vedno na različnih „bolezenskih“ in „ničnih“ in Bog zna kakih dopustih še. Bolezni jih seveda ne ovira sodelovati pri vseh sokolskih in liberalnih prireditvah. Pri vsem: tem vlečejo polno plačo, poleg tega jim država plačuje namestnike, ki tudi semtertja zbolijo in dobijo svoje podnamestnike, s primerno državno plačo.

3. Zato se ne moremo prav nič čuditi, da mora država (oziroma ljudstvo) plačevati na leto za učiteljstvo v Sloveniji čez 76 milij. kron (glej državni proračun za leto 1920/21), medtem ko plačuje za poljedelstvo le 20 milijonov kron in za bogočastje (duhovnike in župne pisarne) 3 milijone in pol kron.

4. Tu ima naše ljudstvo zopet pri liko, čutiti dobroto liberalne stranke. Veliko sovraštvo morajo pa imeti samostojneži do krščanske ljudske stranke, da kljub temu dero čez dna in strn za liberalci

Liberalizem je bil še vedno pasji bič za kmetijsko ljudstvo, pa naj se sedaj kaže v obleki Jugoslovanske demokratske stranke s kandidatom dr. Žerjavom na čelu ali pa v kožuho Samostojne kmetijske stranke s kandidati — advokati in doktorji.“

Slovensko učiteljstvo ima sedaj pred seboj sliko bodočnosti pod režimom SLS. Kdo bi branil našo kulturo pred atentati zbesnelih reakcionarjev, če bi se napred. Slovenstvo razteplelo v strančice in grupe ter izgubilo svojo moč, ki jo ima danes v veliki JDS?

Volilna borba Napredni javnosti.

Pod uplivom pokreta „Samostojne kmetijske stranke“, so nekateri posamezniki iz naših organizacij v izdatni meri posvetili svoje moči novemu kmetiskemu gibanju, pri tem pa so izpustili iz vidika svoje dolžnosti napram lastni stranki, programu in

organizaciji te stranke. Naša stranka kot odločno napredna in svobodomselna pozdravlja vsak pokret, ki pomenja toliko, da važno kmetijski stan prevzame odločanje o svoji politični usodi v lastne roke in si s tem odrekajo političnemu skrbništvu župnikov in kaplanov.

Mnogo pa je razlogov, ki vedno bolj močno govorijo za to, da Jugoslovanska demokratska stranka zopet oživi porsod — po vseh večjih selih in občinah svoje krajne organizacije. Politično strankarsko življenje je izraz vedno razvijajočih se gospodarskih in kulturnih razmer v narodu, zato je treba misliti na bodočnost. Nezadovoljstvo je vzbudilo drugod in pri nas med Slovenci več novih strank. Previdno in potrpežljivo pričakujemo dokazov, da so to res naravni in nujni pojavi našega političnega in socialnega življenja in da imajo pogoje za trajen obstoj.

Dokler pa tega ni, pozivljamo vse naše politične delavce, da pri bodočem volilnem delu mislijo na oživljenje starih in ustanavljanje političnih organizacij JDS. V sporedno s političnim organiziranjem našega ljudstva gre od naše stranke gospodarsko organiziranje po deželi. Ko sklicujete v sedanji volilni dobi zapne sestanke in volilne odbore po mestih, trgih in selih, izvolite predsednika, njegovega namestnika, tajnika, blagajnikin 4—6 odbornikov. Ta volilni odbor je obenem odbor nove organizacije za dotični kraj. Ta odbor skrbi za nabiranje novih članov. Imena novih odborov ali dopolnitev starih odborov sporočite z naslovi vred tajništvu JDS. v Ljubljani, Narodni dom, I. nad.

Krepko in takoj na delo!

Tajništvo JDS. v Ljubljani...

v Kandidaturi se je odpovedal urednik „Slovenca“ Fr. Smodej, pod izgovorom, da se hoče popolnoma posvetiti svojemu uredniškemu poslu. Pravi vzrok pa je v tem, da g. Smodej nima zakonite kvalifikacije (ker je absolviral le takozv. semenišče, ki ni ravno fakulteti) v splošno listo kandidatov SLS pa kakor drugi duhovniki ni bil sprejet.

v Obrtniški volilni shod v Celju se bo vršil v sredo 10. t. m. ob 5. uri popoldne v Narodnem domu.

v Volilni shodi JDS. v konjiškem okraju bodo 14. t. m. v Ločah in Petanjah dne 21. t. m. pa v Zrečah. Vrhutega bo prihodnji teden več volilnih shodov v Konjicah in Vitanju.

v Frankovci za Zajedničare. Znani vodja hrvatskih frankovcev Ivan Zatluka je objavil volilni proglas, v katerem pravi, da ne bo kandidiral za konstituanto in pozivlje frankovce, naj složno glasujejo za listo Hrvatske Zajednice, kakor bo storil to on sam! Zagrebškim frankovcem pa še posebno pripisuje zajedničarsko listo župnika Rittiga, ki je nam (t. j. frankovcem) popolnoma dovoljna garancija za delo v konstituanti kakor da smo mi sami tam.

v Spori med radikalci. Dosedanji poslanec beogradskega okrožja, radikalec

Pera Jovanović, javlja, da je glavni odbor radikalne stranke odbil njegovo kandidaturu za konstituanto in da namesto njega kandidira minister javnih del Joca Jovanović, akoravno so zaupniki stranke sprejeli Perino kandidaturu. Pera Jovanović objavlja v svojem proglasu, da bo brezobzirno razkrinkal to „nerazumljivo, nedemokratsko, neradikalno in nekolonialno postopanje glavnega odbora radikalne stranke“.

Politične beležke.

+ Konec Narodnega predstavništva. V beogradskih poslanskih krogih se zahtuje, da se začasno Narodno predstavništvo sploh več ne sestane, ampak bo odloženo do sestanka konstituante, ko definitivno preneha njegov mandat.

+ Delovanje državnega sveta. Kakor nam poročajo iz Beograda, je državni svet na svoji zadnji seji revidiral občinske volitve ter na p'namni seji rešil vse ostale tekoče posle. To je bila zadnja plenarna seja državnega sveta. Prihodnja plenarna seja se vrši šele potem, ko bodo volitve v konstituanto izvršene.

+ Meja med Jugoslavijo in Bolgarijo. V zmislu mirovne pogodbe z Bolgarijo so zasedle naše čete danes ozemlje, ki nam pripade po mirovni pogodbi. Kakor znano je Jugoslaviji dodeljeno ozemlje na desnem bregu Timoka, tako da postane Timok naša notranja reka, nadalje okolica Caribroda, Bosiligrada in Strumice ter imenovana mesta sama.

+ Stamboliški za iskreno prijateljstvo med balkanskimi državami. Bolgarski ministri predsednik Stamboliški je izjavil zastopnikom pariškega časopisa, da je cilj njegove misije vpotavljanje prijateljskih odnosov z ententami. Bolgarijo bo lojalno izpolnila vse v mirovni pogodbi stavljene pogoje, želi pa zlasti, da ententa stori, kar le mogoče, da se vpostavijo vezi iskrenega prijateljstva med balkanskimi državami.

+ Zakon o prisilnem delu se je v več krajih Bolgarske že uporabil za javna dela. Vsi moški prebivalci od 20. do 55. leta so pozvani na 6. t. m. na 10dnevno prisilno delo pri popraviljanju cest okoli Sofije.

+ Pred nova kriza v Italiji. Italijanska vlada je pred nekaj meseci s kraljevskim dekretom povečala cene za kruh, kar je izzvalo v narodu tako nezadovoljstvo, da je padel Nitti, a nova vlada je razveljavila dekret. Sedaj pa ministristvo prehrane objavlja statistiko in obratno, v katerem konstatuje, da ima vlada s tem, da more oddajati moko po nižjih cenah, nego jo dobavljajo od 30. junija do 31. oktobra, eno milijardo in pol lir deficita. Pod takimi pogoji je vsaka prehrana zemlje nemogoče in minister prehrane apelira na patriotizem italijanske javnosti, da naj razume potrebo podražene moke in kruha, ker taka finančna politika tera državo naravnost v bankrot.

+ Neredi v Italiji. V Veroni je bila razobešana povodem socialistične zmage pri občinskih volitvah na mestni hiši razobešana rdeča zastava. Skupina demonstrantov je hotela odstraniti zastavo in pri tem so socialisti iz mestne hiše streljali. V mestni hiši je došlo do spopada. Pri

tem je eksplodirala ročna granata, ki jo je imel v žepu socialistični poslanec Scarabello. Scarabello je bil ubit, več oseb pa ranjenih. Rdeče zastave so na to odstranili in mestno hišo so zasedli organi javnih oblasti, red je vzpostavljen.

+ Revidiraj Versailleske mirovne pogodbe? Kakor poroča vashingtonski poročevalec pariškega „Echo de Paris“, je gotovo, da se versailleske mirovne pogodbe ne predložijo ameriški senatu, temveč da se novemu senatu tasoj ko se sestane, predloži izjava glede izpostavitve mirovne pogodbe z nemčijo. Senator Cormiè, ki je bil do sedaj proti vmešavanju Amerike v evropske zadeve, je izjavil: Pred kratkim smo sicer ne uradnih, pač pa direktnim putem dobili zagotovilo, da so velesile pripravljene, skupno z novimi sprejeti revizijo versailleske mirovne pogodbe.

+ Poraz delavske stranke na Angleškem. Ponesrečena rudarska stavka na Angleškem je mela svoj odmev v občinskih volitvah, ki so se vršile te dni na Angleškem. Delavska stranka je postavljenje prijateljskih odnosov z ententami bilo občina. A na vsem najznačilnejše je, da je delavska stranka izgubila svoje najmočnejše postojanke, velika industrijska središča, kakor so Manchester, Liverpool, Northumberland, Portsmouth, Polverhampton in Blackburn.

+ Amerika in Evropa. Iz Washingtona javljajo, da namerava novi predsednik Harding po nastopu predsedniškega mesta sklicati konferenco politikov, ki naj proučuje politiko Amerike napram evropskim državam. Republikanci bodo imeli v senatu najbrže večino 16 glasov, v reprezentativni zbornici pa več kot 100 glasov večine.

Prosveta.

Kogojev koncert.

Dolgo oznanjavani in z veliko reklamo pripravljani Kogojev koncert se je vršil sinoči v „Unionu“. One navadne naše koncertne publike je bilo malo, bilo pa je precej mladine iz umetniških krogov. Sedeži so bili le malo zasedeni, balkon in stojišče pa je bilo precej polno. O „novi umetnosti“ se bo te dni gotovo mnogo pisalo. Kar je v tem lepega, to se kmalu občuti, kar pa je novega, pa ni tako, da bi mogli trditi, da šele zdaj stopamo v svetovno umetnost. Če tam nismo bili do zdaj, tudi sinoči nismo tja stopili. Zato je bobneča re-

Domače vesti.

Ljubljana, 6. novembra.

* Ljubljanski občinski svet ima v torek, dne 9. novembra, ob 17. uri popoldne redno javno sejo. Na dnevnem redu je med drugim dopis podžupanov glede podržavljenja mestnega dekljškega liceja, odnosno dekljške realne in reformne gimnazije ter dopis deželne vlade glede izvolitve članov volilnih komisij za volitev v ustavotvorno skupščino, njih na-

mestnikov in pa volitev namestnikov predsednikov volilnih komisij. V tajni seji poročila o raznih personalnih zadevah.

* Število reklamacij. Včeraj 6. novembra je potekla reklamacijska doba. V okolišju ljubljanskega deželnega sodišča je bilo doslej podanih 3497 reklamacij. Vloge za vpis novih volilcev pa še vedno prihajajo.

Bela gora.

(8. 11. 1620. — 8. 11. 1920.)

Imeli smo navado, da smo izgovarjali po vrsti troje imen: Kosovo — Bela gora — Gosposvetsko polje. Tri imena žalostnega spomina v naši zgodovini. Pa je prišel 28. oktober 1918. in iz naših navdušenih grl je klopela pesem svobode. Maščevano je Kosovo — maščevano je Bela gora — maščevano je Gosposvetsko polje. Da, maščevano! Osvobojeno. Kosovo in Bela gora — a ne Gosposvetsko polje.

Danes slavi češki narod spomin belogorske bitke. Tristoletnica Bele gore. Pri nas se bomo tega spomnili le mimogrede. Ako v Pragi slave naš Vidov dan, nam to ugaja, da bi mi slavili Belo goro — to nam ne pride na misel. Nismo se je spominjali prej, ko je bila znak suženjstva — ne spominjamo se je sedaj, ko je znak svobode. Le malokomu od nas je znano, kaj je prejšnje čase pomenila prva nedelja novembra v Pragi, ko se je slavila obletnica češkega poraza. Popoldne so se začele vsipati množice iz mesta, čez Karlov most, navzgor po ozkih starih ulicah skozi Malo Stran pod Hradčany, čez Pogorelec po široki cesti, ki vodi na Belo goro. Bela gora je oddaljena eno uro od Prage. Počasi se vije velika cesta navzgor po široki planjavi, med vijugasto pokrajino, kjer stoje deloma še stare stavbe, deloma že

nove hiše. Za naše pojme to ni gora, ampak mala planota. Na vrhu stoji še cerkva, ki jo je postavil svoj čas češki narod v proslavo — katoliške zmage. Po poti lahko vidimo še ostanke starih kapelic, kjer so se ustavljale procesije na poti iz Prage, ko so hodili Čehi na Belo goro zahvaljevat se Bogu — za češki poraz. Tako zaslepljenost je zavladala nad narodom ob času protireformacije. Ko dospemo na vrh, vidimo pred seboj obširno polje in pod nami na severu je položna dolina. Tu na robu so se ustavile množice iz Prage zadnja leta in so gledale na drugo stran. „Glej od tam so prišli,“ je razlagal oče sinu in mu je kazal brda na drugi strani, od koder je bila prišla katoliška vojska 8. novemb. 1620.

In sin je razumel. „In glej, tam ob „Zvezdi“, tam so padli Moravci, ki so vstrajali do zadnjega v boju.“ In kazal je na obzidan vrt, ki je bil last češke krone. Jesenski veter je vedel preko planjav belogorskih in gledalcu je nehote stopila pred oči slika one odločilne bitke. Češka vojska (okoli 22.000 mož, večina morda zbrana iz plačanih vojakov Čehov, Moravcev in Ogrov) je v začetku novembra zasedla Belo goro, da brani sovražniku pohod na Prago. Katoliška vojska, nabrana od vseh krajev Evrope, se je utaborila na drugi strani. Obe vojski sta čakali na napad. Katoliki je bilo okoli 27.000. Vodila sta jih Tilly in Buquoy. Čehom je za-

povedoval knez Anhalt in grof Thurn. Tilly se je odločil za napad. Opoldne dne 8. novembra se je začela bitka in v eni uri je bila končana. Češka vojska se je spustila v beg in je bežala v Prago. Bil je grozni prizori, ko se je valila po dveh letih vojne (vojna se je začela 1618.) katoliška armada v Prago. Kralj Friderik Falc je bil ob času bitke pri kosilu in zabavi. Ko je čul o porazu, je pobegnil — pobegniti pa niso mogli voditelji češkega odpora in drugo leto na dan 21. junija 1621. je bilo 27 čeških voditeljev obglavljenih v Pragi na staromestnem trgu. To je bila Bela gora. Kar je sledilo, je bilo nekaj najstrašnejšega, kar pozna zgodovina. Trideset let je divjala vojna preko čeških dežel, vasi so bile požgane, mesta uničena, ljudje pobiti in pomorjeni, polja opustošena, imetje pokradeno — z ognjem in mečem so zavladali Habsburgovci in jezuiti. Ko je bil podpisan westfalski mir, ki je izročil Čeha na milost in nemilost dunajski vladi, je ostalo na Češkem komaj še en milijon ljudi. Cesar ni uničil meč in ogenj, to je pospravila kuga in druge bolezni. Narod je bil brez voditeljev — in padla je nanj črna turina nasilja. „Izpreobrnil“ so ga tako temeljito, da se je hodil vsako leto na Belo goro zahvaljevat, da je bil premagan. — Z narodnim prerojenjem se je pričelo jasni tudi nad Belo goro. Po 200 letih se je šele

pokazalo, kaj je pomenila ona bitka, ki je trajala eno uro. Procesije na Belo goro so prenehale — češki narod je ostajal nad Belo goro. Njegovi največji mošči so mu z Bele gore kazali njegovo zgodovino. Palacky, največji njegov zgodovinar, je razkril ves pomen Bele gore. Češka narodna sila se je zbirala v misli na veliki obračun. Leto za letom je hodil narod na kraj svojega poraza, da bi ne pozabil, kdo je bil, ki ga je uničil. Prišla je svetovna vojna in češki legijonarji so hiteli na drugo stran, da maščujejo Belo goro. Maščevali so jo. Dne 2. listopada leta 1918. — torej takoj po prevratu — je hitel svobodni narod na Belo goro. Bilo je več stotisoč ljudi. Govorniki so govorili s 24 odrov, zvečer je množica v Pragi podrla steber, ki je bil postavljen v proslavo belogorske zmage. — Ko sem bil prvič na Beli gori (1905.) sem imel priliko videti, kaj pomeni ta zgodovinski kraj v češkem narodu. Govorniki so sredi polja govorili množici o „tujcih“. Sredi množice je vihrala črna zastava s kelihom, znak husitizma. Na Beli gori je gostilna, cela stena v nji je polna izkopin, ki so jih orali naši v polju: staro orožje, kopita, kongske lobanje, meči, šlemi, puške... Da, Bela gora je bila velika gomila naroda...

Začniji sem bil na Beli gori dne 7. nov. 1918., ko je „Husov narod“ slavil na nji svoje osvobojenje. . . .

Bela gora je osredna točka češke zgodovine, kakor je v jugoslovanski zgodovini Kosovo. Ako jo hočemo prav razumeti, je treba poseči 200 let pred njo, ko je prvi veliki Čeh, Jan Hus, umiral za resnico (1415.). Od te dobe, od Kostnice do Bele gore, je stal češki narod v boju za versko in državno svobodo. Ko je padel na Beli gori — so imeli Habsburgovci prosto pot.

Tudi mi smo v zvezi z Belo goro. Naša reformacija je bila zadušena 20 let poprej. Naši reformatorji in dež. stanovi so bili v zvezi s češkimi. Ako bi bili zmagali na Beli gori Čehi, bi bila drugače izgledala tudi naša zgodovina. Treba je bilo svetovne vojne, da sta bila osvobojena Bela gora in Kosovo. Treba je bilo skup. boja in skupne zmage. Ob istem času, ko slave Čehi 300-letnico Bele gore — žalujemo mi za Gosposvetskim poljem. Tretja točka v naši skupni zgodovini ni rešena. Rešena bo, če bomo zvesto čuvali spomin preteklosti in delali skupno na to, da se nikdar več ne vrnejo katastrofe ki jih vidimo ob spominu na Belo goro. Zato slavimo z bratskim narodom v duhu spomin Bele gore, želeč, da bi češki narod v bodočnosti imel zopet ono vodstvo v srednji Evropi v boju za svobodo in pravico, kakor jo je imel pred Belo goro in da bi ta spomin družil nas vse v delu za veliko skupno bodočnost.

Največ reklamacij je bilo podanih v občinah, ki pripadajo okrajnemu glavarstvu Kranj, Radovljica in Ljubljana okolica.

* **Za ordonančna častnika** na dvoru sta imenovana kapetan korvete V. Mažuranič in kapetan pehote Branko Pogačnik.

* **V Rogoški Slatini** je težko zbolel tamošnji priljubljeni gerent in nadučitelj Ivan Glinšek.

* **Pokluka.** Poleg Vintgarja ena najlepših izletniških točk v okolici Bleda je bila med vojno skrajno zamarnjena tako, da je le malokateri tuje prišel vanjo. Generalni komisariat za tujski promet je dal pot v Pokluko luknjo in iz nje do vrtecev temeljito popraviti in postaviti tudi na mnogih krajih napisane tablice. Za popravilo te prelepe izletniške točke sta si stekla mnogo zaslug tudi gosp. Vinko Jan ml. in pa gosp. nadučitelj Zirovnik v Gorjah.

* **Novi bankovci.** Ker se naše sedanje dinarsko-kronske novčnice samo nekaj provizorij, se pogajajo zastopniki ameriške družbe z našo "Narodno banko" zaradi izvršitve novih novčnic, ki naj bi se napravile po vzorcu ameriških na višnjekastem papirju.

* **Prvi obrtniški večer** se vrši jutri v ponedeljek zvečer pri Mraku (pri "Rimljanu") na Rimski cesti. Vabi načelnik Eng. Franchetti.

* **Novo stanovanjske hiše v Beogradu.** Kakor poročajo beograjski listi, bo ruskoslovenska banka zgradila na Topčiderskem brdu v Beogradu pet velikih stanovanjskih hiš.

* **Sokolske razmere v Srbiji.** V Beograd je dospel iz Zagreba načelnik sokolskega naraščaja G. Bogunović, da prouči sokolske razmere v Srbiji, zlasti v Beogradu.

* **Vojno ministrstvo** je sklenilo, da odpošlje nekoliko svojih gojencev na specialni študij v inozemstvo, in sicer dva gojenca za industrijsko kemijo in dva gojenca za usnarjstvo v Lyon, štiri gojenca za tekstilno industrijo v Rouen. Prosilci naj se zgledajo do 31. decembra. Sprejemajo se le prosilci, ki so jugoslovanski državljani, zdravi in za vojaško službo sposobni ter so dovršili maturo vsaj s prav dobrim uspehom.

* **Zasluzna kazen.** Iz Sarajeva poročajo: Zloglasni šef pravosodja v Bosni za časa vojne Poljak Hmjelewsky, ki je inženiral krvavi banjaloski veleizdajniški proces, je takoj po prevratu pobegnil na Poljsko, kjer je postal načelnik osebne oddelke v pravosodnem ministrstvu. Kmalu pa so začeli razni listi prinašati slike o njegovem delu v Bosni, o preganjanju Srbov, dokler poljska vlada ni uvedla preiskave, ki je končala s tem, da je bil Hmjelewsky penzioniran.

* **Tihotapstvo z orožjem v zasednem ozemlju.** Italijanski časopisi poročajo o velikem tihotapstvu orožja, ki ga vrše Slovenci na zasednem ozemlju, zlasti na Goriškem. Te dni so italijanski karabinjerji prišli v okolici Kobariča na sled organizirani družbi, ki je kar na debelo kupčevala z orožjem in municijo. Vse to je kupovala od italijanskih vojakov (!), ki so bili v službi v raznih skladiščih orožja in municije! Vse to orožje so ti kupčevalci z orožjem prodajali naprej. V samem Kobariču so karabinjerji našli v nekem skrivališču 1200 italijanskih pušk najnovejšega modela, 2 strojni puški novega modela Fiat, veliko število municije in bomb. Velike preiskave so v teku, aretiranih je mnogo ljudi, tako domačinov, kakor italijanskih vojakov.

* **Klub primorskih učiteljev** vabi vse primorske kolege in kolegice na važen sestanek, ki se vrši v torek dne 9. t. m. ob 16. uri v gostilni Fantini, Gradišče.

* **Novo uradne ure.** Iz Beograda poročajo, da je predsedništvo ministrskega sveta sklenilo, da se uvede obvezno za vse državne urade uradne ure od 8. do 14. ure. V kolikor zahteva javni red, pa ostane po teh uradih izven uradnih ur v službi dežurni uradnik.

* **Ruski begunci.** Tisoč Rusov, ki so bili do sedaj nastanjeni na otoku Semnosu, je dospel v našo državo. Porazmestili so jih v požarevačkem okrožju in v Banatu.

* **Zastoj na naših železnicah.** Kakor poročajo "Riječ", je pričakovati v kratkem daljšerazstanka prometa na železnici, ker so vse postaje med Beogradom, Zenanom in Indijo prenapolnjene z blagom.

* **Posilne položnice** smo priložili današnji številki vsem p. n. naročnikom. Kdor ima naročnino že vročeno, naj uporabi položnico za prihodnjico, oziroma naj jo izroči onemu, ki se utegne naročiti na naš list.

* **Glavna carinarna** na Jesenicah. Ker se je ustanovila na Jesenicah glavna carinarna drugega razreda, ki posluje že drugi mesec, sklenilo je finančno ministrstvo, da se glavna carinarna v Bohinjski Bistrici reducira na stopnjo sporedne carinarne.

* **Kredit za porušene mline.** Finančno ministrstvo je ministrstvu za pre-

lirano in obnovo otvorilo poseben kredit v znesku 1.200.000 dinarjev, ki se ima porabiti za obnovo porušeni in poškodovani mlinov na severozapadu naše kraljevine.

* **Jugoslovanski gostilničarski kongres.** Kakor smo že poročali, se vrši dne 15. in 16. novembra v Beogradu prvi jugoslovanski gostilničarski kongres. Kakor nam poroča "Savez jugoslovanskega gostilničarstva", priloženo je že veliko število delegatov iz vseh pokrajin naše kraljevine. Po dosedanjih prijavih bo zastopnih 562 gostilničarskih organizacij. Slovenski gostilničarji dosepejo dne 14. t. m. z jutranjim vlakom v Zagreb, kjer se pridružijo hrvatskim udeležnikom kongresa.

* **Predavanja na poljudnih zborništvih tečajih,** ki se prične 8. t. m., se prično vsakokrat ob 20. in ne ob 18. uri, kakor je bilo pomotoma na vstopnicah navedeno.

* **Grof Thurn v Pliberku.** Guštanj, dne 3. novembra 1920. Z czirno na notico, objavljeno v Vašem cenjenem listu v številki 62 z dne 2. t. m. pod domačimi vestni z naslovom "Grof Thurn v Pliberku", Vas vljudno prosim, da priobčite v zmislu zakona sledeči popravek: Ni res, da bi bil jaz odstavil svoje nameščence, ki so glasovali za Jugoslavijo, res pa je sledeče: 1. Z nikomur od svojih uslužbencev nisem nikoli o tem govoril, kako bo glasoval, in tudi po kako je glasoval; zato mi tudi nikakor ni znano, kateri moji uslužbenci so glasovali za Jugoslavijo in kateri za Nemško Avstrijo, in bi mi bilo že iz tega razloga popolnoma nemogoče delati med njimi kakršnokoli razliko v tem pogledu. 2. Po glasovanju nisem odsvolil spleh nikogar iz službe, torej tudi nobenega nameščena, ki bi bil glasoval za Jugoslavijo.

3. Edini uslužbenec, ki je po glasovanju zapustil pri meni službo, je neki moj bivši gospodarski pristav v Pliberku, ki je pa izstopil iz službe iz lastnega nagiba in proti moji želji. Zahvaljujoč se Vam za objavo tega popravka, beležim z odličnim kupile pri mestnem tržnem nadzorstvoštvom Douglas prof Thurn.

* **Velika poverba pri Szantnerju.** Veletrgovina Fr. Szantner v Selenburgovi ulici je že pred meseci javila policijskemu ravateljstvu, da je prišla na sled velikim poverbam. Pri izvršeni inventuri je ugotovila v blagajni, odnosno na blagu, ogromen primanjkljaj v znesku nad 100 tisoč kron. Policija je po svojih organih začela zasledovati afero ter dognala, da so v njo vpletene različne osebe ljubljanskega lahkoživečnega sveta. Pri Fr. Szantnerju sta bili kot uslužbenki zaposleni Ana Domiter in Josipina Goršič. Imele sta borno plačo. Začetnik lanskega leta spomladi je kupil neki trgovec iz Banata večjo množino čevljev pri Szantnerju. Pozabil je neki zavoj čevljev. To je obe prodajalki napeljalo, da sta te čevlje vzeli in jih skrivaj prodale. Od tedaj je šlo dalje. Vsaki teden sta jemali čevlje ter jih prodajale. Njiju ljubimci, zlasti nemški igralec Kurt Bachmann, so z njima imenito živeli. Punci sta mu pošiljali na dom vino in razne delikatese. Tudi neki nemški bančni uradnik Robert Ahlfeld je z njima dobro živel. Goršičeva mu je enkrat kupila celo srebrno dozo za 1500 K. "Gospodični" sta vedno prirejale izlete, zlasti na Bled, kjer je Goršičeva izdala 1000 K za tri dni. Zanimali sta se za konjske dirke na vojaškem vežbališču, kamor sta se vedno vozili z izvoščekom. Ana Domiter je bila sploh zelo radodarna, dajala je tudi za šampanjec. Končno sta bile aretirani in izročeni sodišču. Aretovanki priznavate, da sta poververili kvečjemu 20 do 25 tisoč kron. Svoje manipulacije ste izvajali nad eno leto.

Sport i turistika.

st Nogometne tekme. Danes se vrše zadnje prvenstvene tekme v okrožju Ljubljana. Na prostoru Ilirije igra ob 13. uri Svoboda in Jadran in ob 15. uri Hermes in Primorje. Vstopnice za obe tekmi skupne.

st Nogometni podsavez objavlja: Pretečeno nedeljo igrana prvenstvena tekma Herraes: Primorje se vsled raznih nepravilnosti ni verificirala ter se ima ponoviti v nedeljo 7. t. m. ob 13. uri na prostoru Ilirije. — L. N. P.

st Ilirija igra danes prvenstveno tekmo s Celjem v Celju.

Osemurni delavnik. Delavski poverjeniki.

Minister dr. Kukovec je izposloval v ministrskem svetu dve važni naredbi. Prva naredba o 8urnem delavniku, je jako važna za obrtnike, druga naredba o delavskih poverjenikih pa v prvi vrsti za delavce.

Pred poldrugim letom je bil uveden 8urni delavnik. Izkazalo se pa je, da ta delavnik ni na mestu pri malih obrtniških delavnicah, posebno pri takih, kjer ni težkega, nepretrganega dela. Nobeden ne more trditi, da je vseeno, ali dela delavec 8 ur v prenogovniku ali pa n. pr. v brivnici. Demokratska stranka je postavila v svoj program tudi točko, da se mora ta neenakost odstraniti. V zmislu strankinega programa je minister soc. pol. dr. Kukovec stavil v ministrskem svetu predlog, da se uredba o osemurnem delavniku spopolni s sledečim postavkom: ako stavi interesirani obrtnik pri okrožnem delavskem nadzorniku tozadveni predlog, more nadzornik za poedine obrate raztegniti delavni čas na 9 ur dnevno ali 54 ur tedensko. Če gre za vsa podjetja ene in iste vrste, sme odrediti minister za soc. politiko to podaljšanje na predlog okrožnega delavskega inspektorja.

Ministrski svet je ta predlog ministra dr. Kukovca osvojil. — Upravičenim pritožbam iz obrtniških krogov je s tem ugodeno. Mislimo, da proti tej odredbi tudi ne bo prerokanja iz krogov pomočnikov, ker so si pomočniki sami želeli podaljšanje delovnega časa, da si na ta način zboljšajo materialni položaj.

Druga naredba o delavskih poverjenikih pa odgovarja opravičenim zahtevam delavcev. Ministrski svet je sprejel predlog ministra dr. Kukovca, s katerim se uvedejo za posamezne obrate delavska poverjenišva. Kratka vsebina te naredbe je sledeča: v obratih, ki spadajo pod naredbi o 8urnem delavniku, imajo nastavljeni pravico, da volijo delavske poverjenike, ki imajo dolžnost, braniti gospodarske, kulturne in socialne interese delavstva, posredovati med delodajalci in delojemalci, posebno v mezdinih sporih. Poverjeniki posredujejo nadalje pri razporedu dela, se brigajo za to, da delodajalec uvažuje predpise o delovnem času, o varnosti delavcev itd. Njih dolžnost je tudi, da skrbje za red in disciplino v obratu in da posredujejo pri morebitnem odpustu delavcev. Take poverjenike voli vsak samostojni oddelek večjega podjetja. Aktivno volilno pravico ima vsak delavec (nastavljenec), ki je dovršil 18. leto. Pasivno volilno pravico pa ima vsak polnoletni pisмени volilec.

— **Pregled novosadskega tržišča z žitom in moka** je sledeči: Cel zadnji teden ni bilo nobenih posebnih izpremenb. Cene so se gibale med 900—940 kron in se je šele koncem tedna dosegla stabilnosta. Večjih zahtev in živahnejših ponudb ni bilo. Zimska potreba je pokrita. V inozemstvu naše žito radi previsokih cen ni grevitiralo. Rž je notirala 750, ječmen 510—540, slabejše robe ni bilo. Oves 240—270 brez ponudb. Kljub temu, da je naša koruza letos naravnoet izborna, vendar po najnovejših vesteh kvantiteta ne bo preselala lanske. Okrnjena je notirala 320 do 340, posušena lanska 420, stara, ki ni posušena, a je dobra, 350—360, defektna 240—250 kron. Moka notirana je notirala 313—314, moka za kuhlo in krušna moka po eno krono ceneje.

— **V naši trgovini s slivami,** na katero se je palagala tolika važnost in od kater se je toliko pričakovalo, je nastopila huda kriza, ker se blago ne more izvoziti. Na eni strani ni na razpolago dovolj prometnih sredstev, na drugi strani pa tudi primernih tržišč, ker se drži inozemstvo jako rezervirano. Naši trgovci so vložili v slive ogromne vsote denarja, sedaj pa se ne morejo makniti z mesta.

— **Odsek za določanje cen** v Mariboru je določil cene slanini za kg po 50 K pri debelosti 10 cm, 46 K pri 7 do 10 cm in 42 K do 7 cm. Cene veljajo od dne 6. novembra dalje.

— **Položaj na vinskem tržišču.** Producenti so v zadnjem času dvignili ceno vina za 50 do 80 %, tako da je v trgovini postala popolna stagnacija. Kakor se nam iz Zagreba poroča, je v tamošnji okolici, v Samoboru, Plešivici itd. letošnje vino po 16 do 18 kron liter, dočim je stalo pred štirimi tedni 10 kron. Pri sv. Ivanu-Zelna stane liter 14 do 16 kron, v Sremu in Banatu pa 10 do 11 kron, tako da pride v Zagrebu banatsko vino na 14 do 16 kron.

a je boljše kakor domače. V Dalmaciji stane liter 14 kron, boljša stara vina 20 do 25 kron. Izvoz v tujino postaja nemogoč, ker je blagu vzeta konkurenčna zmožnost s cenami v inozemstvu.

— **Tržišče v Velikem Bečkereku.** Pšenica okoli 900 K, stara koruza 330, nova 260, ječmen 420, oves 250, govedo živa vaga 13 do 15, svinje 26 do 29, ovce 10 kron.

— **St-garčija v kupčiji.** V Bački je nastala velika stagnacija v izvozu, ker je voda tako padla, da ladje in šleperji ne morejo voziti. Zelo občutno je tudi poravnjkanje vagencov, tako da je prenehala vsaka kupčija. Tudi na vzhodnem tržišču je tudi prav tako težko, posebno ker je ustavljen promet z Avstrijo in radi poravnjkanja dolarja, v kupčiji z Avstrijo stagnacija.

— **Zavarovalniško društvo "Anker"** je prešlo v last Assicurazioni Generali iz Milana.

— **Zagrebaški trg.** Ki je dala velikim podjetjem prostora na Sajmištu za zgradbo velikih trgovskih in bančnih palač, bo sedaj pod istimi ugodnimi pogoji dala na razpolaganje zemljišča tudi obrtnikom za instalacijo delavnic.

— **Gršum, društvo v Osjeku,** ki se bavi z nakupovanjem žita in poljskih pridelkov, je zvišalo svojo glavno od 6 na 12 milijonov kron.

— **Izvajava madžarskega denarja in odbitek.** Mažarska vlada namerava v kratkem izmenjati svoj dosedajni denar. Pri izmenjavi bo vlada odtegnila 3 do 5 % v pokritje stroškov za tiskanje novih bankovcev. Novi denar je bil tiskan večinoma v Švici. Zavarovanje za prevoz znaša pet milijonov. Manjši bankovci so bili tiskani v Budapešti.

— **Novo žigisanje kron?** Po Beogradu se razširjajo vesti, da se bo izvršilo novo žigisanje naših kron. Listi radi tega osiro napadajo finančno ministrstvo in pravijo, da je to le želja protinrodnih krogov, ki so svojčas denar raje poskrili, kakor da bi ga dali zrosati, ker so pričakovali, da bo imel nežigisani denar večjo vrednost.

— **Svarilo pred nakupom reške robe.** Jugoslovanski Lloyd prinaša iz Züricha dopis, v katerem svari naše trgovce pred nakupom blaga, prihrajajočega iz Reke. Kakor znano, je pred kratkim d'Annunzio zaplenil "mark" "Cogne", na katerem je bilo v pretežni večini blago švicarskih trgovcev, katero skuša prodati za 60 milijonov kron. Švicarski trgovci groze s sodnim preganjanjem vsakega trgovca, pri katerem bi se našlo to nezakonito zaplenjeno blago.

— **Paketni promet z inozemstvom.** S 1. novembrom se je otvoril poštni paketni promet med našo kraljevino in naslednjimi državami: Belgija, Danska, Egipt, Finska, Italija, Islandija, Luksenburg, Madžarska, Nizozemska, Norveška, Portugalska, Španska, Švedska in Velika Britanija.

— **Tarifno-prometna konferenca.** V Bernu se prične dne 29. novembra mednarodna tarifno-prometna konferenca, na katero odpošlje tudi našo saobračajno ministrstvo svoje delegate.

— **Nemško-avstrijski državni proračun** izkazuje za finančno leto 1920/21 33.194,5 milijonov izdatkov in 20.665,1 milijonov dohodkov. Deficit dosega 12.529 milijonov kron. Ta številka nikakor ni razveseljiva, že radi dejstva ne, ker bodo izdatki prekoračili proračunski okvir, kakor se je to zgodilo v pretečenem letu. Ze od sestave proračuna je za regulacijo plač nastala nova zahteva 2 milijard kron. V budžetu dalje manjka skoro največja postojanka izdatkov, namreč krediti entente za dobavo prekomorskih cerealij in sirovin. Te kredite je treba vrniti v 5 amitetah; v budžet so vzete samo obresti. Ententini krediti sami dosežajo v proračunu navedeni deficit od premirja pa do danes od entente izplačani ali objubljeni kredit za življenske potrebščine in sirovine znaša 17½ milijarde kron. Te postojanke ni v proračunu. Pač pa je v njem 7 milijard izdatkov, namenjenih za popenjenje življenskih potrebščin, glavno kruha. Tenu izdatku odgovarja samo 860 milijonov dohodkov iz prodajne cene. Država mora torej vsak kilogram kruha skoro desetkrat dražje kupiti, kakor ga pa proda. Izdatki za obrestovanje in amortizacijo državnih dolgov znašajo 5081,6 milijona kron. Važno ulogo v budžetu igra tudi izguba na kurzu, ki se od vseh postojank sumira na 3966 milijonov kron. V budžetu niso navedeni stroški za reparacijsko komisijo, riti ne državna doplačila k privatnim predvojnim dolgovom. Po pravi je državni sekretar za finance državno finančno stanje označil kot brezupno.

— **Uvoz rib.** Dovoljen je uvoz 600 vagonov suhih rib iz Dalmacije.

— **Vprašanje južne železnice.** "Neue Fr. Presse" javlja, da je fran-

coska vlada povabila avstrijsko vlado, naj pošlje svoje zastopnike v Pariz, ki bi v zmislu člena 320. mirovne pogodbe pričeli razgovore glede Južne železnice. Avstrijska vlada se bo vabilu odzvala. Povabljeni bodo tudi zastopniki drugih, na južni železnici interesiranih držav, med njimi tudi Jugoslavija.

— **Češkoslovaška valuta.** Češkoslovaška vlada namerava predložiti zakon o ustanovitvi rezervnega zaklada ene milijarde kron v zdravi tuji valuti. Ta rezervni zaklad naj bi se ustvaril iz prebitkov sladkorne izvoza ter naj bi služil za okrepitev češkoslovaških kron v inozemstvu.

— **Ljubljanski trg.** Pretečni teden je bil tržni promet izvanredno slab. Meso je ostalo na starih cenah. Telečji mesarji so pričeli vsled pomanjkanja blaga radi nizke cene štrajkati, tako da pride zelo malo telečjega mesa na trg. Interesente se opozarja, da se ne bo dovolilo podražanje telečjega mesa, ker ni nikake garancije, da bi doseglo povišanje cene za 2 K dalj časa trajalo uspeh, nasprotno je pričakovati potem zopetnega skoka. Cena telečjemu mesu za trg bo ostala 22 in 20 K. Cena pitanih prasičev se drži vsled konstantnega izvoza še vedno na isti višini. Cena živih volov je znatno skočila vsled živahnega izvoza govejega mesa v Nemško Avstrijo. — Sadje ljubljanskega trga je vsled nizke cene v primeri z nakupno ceno po Sloveniji prav slabe kvalitete. Interesente opozarjamo, da točasno ne bo dovoljeno povišanje cen, ker bi imelo to izvanredno slab učinek za prihodnje mesece. Kmečki sadni trg je ostal živahen; cene se giblje med 3-50 K do 5 K za kg lepih jabolk. — Trg zelenjave je bil omejen na najnujnejše predmete in je ostalo vse pri prejšnjih cenah. — Pritožbe radi slabe moke so prenehale. — Današnje cene špecerjskemu blagu so sledeče: Portoriko kava 94 K, Santos 66 do 76 K, Rio 60 do 64 K, žgana kava I. vrste 112 do 116 K, II. vrste 96 do 100 K, III. vrste 76 do 80 K, sladkor v kockah 72 K riž I. vrste 36 K, II. vrste 32 K, namizno olje 62 do 72 K, jedilno olje 52 do 54 K, sol 8 K, cel paper 72 K, zmlat 80 K, paprika 40 K, sladka paprika 90 K, 1 liter petroleja 24 do 26 K, Testenine I. vrste 24 do 26 K, II. vrste 18 do 22 K.

Borze 6. novembra

Zagreb. Danes radi sobote ni bilo borze, zato pa je bil bolj živahen promet izven borze, posebno z valutami, dočim je promet z obliki slabšeji. Cene so ostale na večerajnji višini.

Beograd. Tendence čvrste. Valute: francoski franki 240 do 242, lire 140 do 142, dolarji 38 do 38-50, levi 58 do 58-50, marke 48 do 48-50, levi 41 do 41-50 češke kune 44 do 45. Devize: Pariz 240 do 242, Milan 138 do 140, Praga 41-50 do 42, Berlin 47-50 do 48, Dunaj 8-10 do 8-20.

Dunaj. Devize v protim prometu: Zagreb 316 do 340 Budimpešta 95 do 105, ogrske žigosane 94 do 108, Praga 533 do 558, poljske marke 118 do 138, novi dinarji 1275 do 1325, marke 629-5 do 643-5, levi 710 do 715, levi 500, švicarski franki 6975 do 6980, francoski franki 27-50, lire 15-75, funti 1500 dolar 430, rublji 310.

Praga. Devize: Berlin 116-25 do 117-75, Dunaj 18 do 19, Zagreb 60-25 do 61-25, Varšava 23-5 do 24-5, Budimpešta 18-10 19-10, Jugo 240 do 242, Amerika 93 do 94, Anglija 326 do 328, Švica 14-87 do 14-90, Francija 5-695 do 72-5, Italija 3-31 do 3-33, Beograd 2-42 do 2-44, Bulgarija 98-25 do 99-25.

Berlin. Devize: Italija 286-20 do 286-80, London 279-50 do 279-80, Newyork 81-92 do 82-08, Pariz 483 do 491, Švica 1268-70 do 1271-30, avstrijske žigosane 23-73 do 23-78, Praga 87-115 do 87-35, Budimpešta 16-105 do 16-145.

Zürich. Devize: Berlin 7-90, Newyork 22-5, Praga 6-95, Budimpešta 1-325, 22-5, Praga 6-95, Budimpešta 1-325, Bukarešta 9-95, Varšava 1-75, Dunaj 1-85, avstrijske kune, žigosane 1-45.

Vremensko poročilo.

Ljubljana 306 m nad morjem

Dan	Čas upravnosti ob	Stanje bure	Temperatura v senci	Vetrovi	Nebo	Padavine in sneg
6. nov.	7. ur.	78-8	3-6	brez vetra	obl.	0-0
6. nov.	14. ur.	73-7	3-5	"	"	"
6. nov.	21. ur.	72-6	3-5	"	"	"

Sreda v večerajnja temperatura 4-0 normalna 5-0. Vremenska napoved: Večina oblačno hladno vreme. Sočena vlažna danes ob 5-30 zanaš ob 4-30.

Lastnik in izdajatelj

Konzorcij "Jutra".

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Povzete fotografije do naravne velikosti po vsaki sliki izdeluje Jos. Polikan, fotograf, Celje. 400 10-1

Pianino (Roch & Korselt) križem strune s kovinskim naglevalcem in moderaterjem so proda. Vpraša se v pivovarni "Unions", Gosposvetska c. 104. 421

Dotična ženska iz Domžal, ki je vzela 20 K za cvetlice, a ni prinesla cvetlic, naj vrne iste v upravi "Jutra", Soda ul. 6. 422

Gostilna v mestu ali v prometnem kraju na deželi blizu železniške postaje, se vzame takoj v najem. Posredovatelj dobe nagrado. — Cenjene ponudbe na upravo "Jutra" pod "Gostilna", 405 5-4

Stanovanje v Ljubljani, ležeče v središču mesta, obstoječe iz dveh sob in pritlikla, se zamenja za enako v Mariboru. Ponudbe poštno ležeče Ljubljana L. pol "Zračno". 414 2-2

Bučova drva žagana, najbolje kakovosti, se vedno dobe 418 v Kolodvorski ulici št. 8. 4-2

Prodajnik velika Sachs-Villatte-besednjaka (encyklopedisches Wörterbuch), francosko-nemško in nemško-francoski del, popolnoma novi knjigi. Elmska cesta 17 I, levo, od 13^h, do 14^h, ure. 20 2-2

Ure, zlatnino in srebrnino kupite najceneje pri trvdki 52-8 Ivan Pakiz, Ljubljana, Stari trg 20.

Arhitekt in stavbenik Viljem Treo 22 stavbeno podjetje 13-10 Ljubljana, Gosposvetska c. 10.

!!! Važno za vse moške !!! Kdor želi imeti lepo in elegantno napravljene obleke po vzorcih, ki so na razpologo v krojačnici, naj obišče diplomirano jugoslovansko krojačnico, prej v Trstu 361 5-3 Fran Malis, Ljubljana, v Rebrl št. v. 11 (Stari trg).

Miši, podgane In vsa golazna mora potoliti, ako porabljate malo ali malo sredstva, da in splota o svatena sredstva nosi, proti podganam in mišim K 10, za ščurke K 20, to isto sredstvo, dok sta a stenice K 1, — anđevalo noli v K 10. — Podlaja po povzetu sredstva za ekspoz. M. Junker, Poštanske muca 3, Zagreb br. 33.

U. F. Jurčšek oglaševalca in avtorjev v Ljubljani Wolfova ulica 12. Izvajanje in izdava za ter popravljanje pisarnarstva, vsakega sp. ali strokovno, točno in cenno.

Konkurenčne cene! Samo na debelo: **Vsakovrstna manufaktura** se dobi po najnižjih cenah pri trvdki 112 20-17 **BRUMAT F., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I.** Lesni avto za prevoznje! Konkurenčne cene!

Havre - Newyork samo 6 dni. Edina najkrajša črta. — Vozne listke za vse linije, vozne listke za spalne vozeve Simplon-Orient Expres in toalevna poljsnila daje edno koncesionarna potovalna pisarna **Ivan Kraker v Ljubljani, Gosposvetska (Marije Terezije) cesta šte. 13 (Kollzej).**

Konfekcijska tovarna družba z o. z. : Ljubljana, Dunajska cesta, Stožice. : Telefon št. 532. Osrednja pisarna Aleksandrova cesta 31. 3. **Največja jugoslovanska izdelovalnica : moške, deške in otroške obleke. :** Samo na debelo! 107 10-9 Samo na debelo!

Knjige iz inozemstva dobavlja našitroje in po originalnih cenah JADRAN, založbeni oddelek Maribor, Gosposka 44. 291-3

Za slabokrvne in po boleznih oslabele je najbolje sredstvo zdravniško priporočena „Jadranska kapljica“, kri in moč tvorče dalmatinsko desertno vino. Glavna zaloga M. Ravtar, Ljubljana, Jurčičev trg 3. 252 11-6

Obl. konces. informaci. zavod **„Drago Beseljak“** Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5, dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno, cene zmerne. 10 10

Obvestilo. Obveščava cenj odjemalca in p. n. občinstvo, da sprejemava nova čela in p. pravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi. Turistovski čevlji domačega izdelka. 403 8-2

Ant. in Jož. Brajer-Kapele Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Gradbeno podjetje ing. Dukić in d. u g Ljubljana, Resljeva cesta 9 se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. 416 30-1

STAMPILJE iz kavčuka **CIRIL SITAR** LJUBLJANA Sv. Petra cesta 13 96 14-7

Strugarska in strojna klučavničarska delavnica Ambrož-Grošičar Ljubljana, Trnovski pristan št. 32. Naznanjava slav občinstvu, da sva otvorila strojno delavnico ter vzameva v popravilo vsakovrstne kmetijske stroje in orodja, kakor tudi mlinska turbinska popravila, dalj sesalke vseh vrst, stroje za opeko, motorje i. d. in sicer vsa v to stroko spadajoča dela in se zavzemujev za hitro in točno postrežbo. 362 2-2

STAMPILJE GRAVEUR **ANT. ČERNE** LJUBLJANA DVORNI TRG 1

Wajstarejša pleskarska in ličarska delavnica **IVAN ERICELJ** Dunajska cesta 16, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerne. 5 51-9

Kdor si želi nabaviti pristnega in znanega **haložana** naj se blagoviti poslužiti trvdke: **Prva haloška trgovina z vinom Ante Korenjak in drug pri Sveti Barbari v Haložah.** 36 12

Amerikansko strojno olje Olje, lahko, za vretina; olje za transmisije; olje, strojno za poljedelske stroje; olje, strojno za težke stroje; olje za automobile, lahko; olja, izredno teško; olje za cilindre; 57 104-20 olje proti prahu. Glavna zaloga: **Medić, Rakovec & Zankl, d. z o. z.** prej A. Zančič sinovi.

Nova partija gonilnih jermenov došla. 151 13

Dohavlja: „Drava“, Isana trgovska in industrijska do. niška družba Maribor.

Iščem kočijaža pridnega, ki bi lahko takoj vstopil v službo. Ponudbe sprejema: 417 3-3 **Em. Ebenspanger-a sin, Bjelovar.**

Jadranska montanska družba Brzojavl: „Montana“. d. z o. z. Telefon št. 9. Ljubljana, Zvonarska ulica 5 (J) Vse vrste kovin, rudatna in kemikalij ter vse industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko. **Import. Eksport.**

Vsakovrstno kolonijalno in materijalno blago dobavlja za takoj po najnižjih cenah 126 3 **Veletrgovina Fran Derenda, Ljubljana** Emonska cesta 8. Telefon Interurb. 313. Ravnotem se proda po primerni ceni večja množina dobrih vinskih sodov za takojšnjo uporabo.

Narodna banka, d. d. u Zagrebu. Zagreb, mjeseca oktobra 1920.

VI. Emisija. Povišenje glavnice od K 50,000.000.— na K 100,000.000.—

Poziv na subskripciju 125.000 komada dionica, glasećih na donosioca po K 400.— naslovne vrijednosti u ukupnom iznosu od K 50,000.000.—

P. n. Na temelju svojed bnog ovlaštenja izvanredne glavne skuštine, a zbog izvanrednog razgranjenja poslova banke, te sveopće potrebe za daljnim kapitalima, odlučilo je ravnateljstvo Narodne banke d. d. provesti ovišenje dioničke glavnice i emisiju novih dionica pod slijedećim uvjetima:

- 1.) Dionička glavnica od K 50,000.000.— povisuje se izdanjem novih 125.000 dionica po K 400.— nom. dakle za K 50,000.000.— na K 100,000.000.—
- 2.) Posjednicima starih dionica pripada pravo na 1 staru dionicu optirati jednu novu uz cijenu od K 62½.— tel. quel.
- 3.) Subskripcija počinje 25. oktobra, a svršava 15. novembra 1920., a za subskripcije u Americi traje rok do 15. decembra 1920.
- 4.) Nove dionice imaju kupon za godinu 1921., te sudjeluju na dobitku od 1. januara 1921. Na ovu emisiju dionica bonificirati će se u ime 6%, kamata za vrijeme od 15. novembra do 31. decembra 1920, K 3.— po kuponu.
- 5.) Protuvrijednost podpisanih dionica valja uplatiti odmah, a najkasnije do 15. novembra 1920., odnosno do 15. decembra 1920.
- 6.) Subskripcija, odnosno opcija se obavlja:

U Zagrebu: na blagajni zavoda; u Beogradu: Prometna banka; u Bjelovaru: Bjelovarska štedionica; u Brodu n. S.: Banka i mjenjačnica Brdarčić i drug, kao afilijacija Narodne banke; u Dubrovniku: Narodna banka d. d. Zagreb, filijala; u Ljubljani: Ljubljanska kreditna banka d. d.; u Osijeku: Banka J. Kraus i drug i sve filijale zagrebačkih banaka; na Rijeci: Hrvatska centralna banka d. d.; u Ruži: Srpska sremaska banka d. d.; u Sarajevu: Hrvatska centralna banka; u Splitu: Jugoslavenska industrijska banka d. d.; u Šabcu: Narodna banka d. d. Zagreb filijala; u Varaždinu: Opća štedionica d. d.; u Vršcu: Narodna banka d. d. Zagreb, filijala; u Zemu: Zemunska štedionica d. d.; u Wienu: Bankhaus Milan Robert Alexander kao filijala Narodne banke d. d., dok uplate mogu uslijediti takodjer kod svih zagrebačkih zavoda te njenih filijala.

U sjedinjenim državama: U New Yorku: American Foreign Banking Corporation; u Chicagu: Kaspar State Bank; u Pittsburghu Pa: Union Savings Bank; u Akronu O.: Depositors Savings & Trust Co.; u Farell Pa: Peoples Bank of Farell; u Mc Keesport Pa: Jos. Roth & Co.; u Youngstownu: Dollars Savings Bank; u Rochester Pa: All Nations Bank.

U južnoj Americi: U Antofagasta: Jugoslavenska banka (Banco Yougoslavo de Chile) „Punta Arenas: “ Valparaiso: 7.) Posjednici starih dionica, koji žele u smisl. točke 2. optirati nove dionice, valja da predlože kod gore označenih mesta subskripcije: Točno ispunjenu i podpisanu prijavnicu uz naznaku popisa brojeva starih dionica (u koliko nisu kod zavoda u pologu) ili m. d. jutomnica starih dionica. 8.) Tečajni (azijski) dob. tak, koji se poluču kod izdanja novih dionica, ide u korist redovite pričuvene zaklade odbivši troškove emisije i pristojbine te do acije mirovinskog zavoda. 9.) Za provedbu ove emisije stvoren je sinlikat, koji ajamčuje uspjeh povišenja dioničke glavnice. 408 3-1

BALKAN de. niška družba za mednarodne transporte. Brzojavni naslov: Spedbalkan. 70 15 Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien. Spedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v shladišča. Carinska agentura. Zavarovanja. Mednarodni prevozi. Salitva s patent. pohištvenimi vozovi na vse strazl. **Prvo ljubljansko javno skladišče, spojeno s tirom južne železnice.** **Največje domače spedijsko podjetje v Jugoslaviji.**